

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető küldemények czimzendők.
Kéziratok nem küldetnek vissza.
Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.
Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, beltorda-utca 1. szám,
(„Közművelődés“ nyomdai részvénytársaság felvételi irodája).
Ide küldendők a hirdetések, mindenemű melléletek, előfizetések és hirdetési pénzek,
valamint a reklamatiok.
Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Gazdasági tanácsadás.

A csillagfürt természetése.

Tárca.

A malmok kora.

Kormányintézkedés.

A ragadós tüdőlob kiirtása.

Irodalom.

A nemes kosárfűz tenyésztése, vesszők készítése és értékesítése. Irta Marc Ferencz.

Vegyesek.

Vetések állása és a mezőgazdasági állapot Erdélyben. — Amerikai szőlőfalok szaporítása magvetés által — Újgöt és lóversenyek Nagyváradon. — Fuvardij mérséklés takarmánya. — Az új nikelpénzek

Fiaczi értesítő.

Gazdasági tanácsadási intézmény.

A kolozsmonostor m. kir. gazd. tanintézet az előbbi évekhez hasonlóan úgy az idén is „Évkönyvet“ adott ki a legutóbbi 1891-92-ik tanévről K. Vörös Sándor szerkesztésében, melyből adjuk az alábbi általános érdekű közleményt és úgy ezt, mint magát a tartalomdús Évkönyvet melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

A szaktanintézeteknek az lévén feladatuk, hogy a körükbevágó ismereteket tanítsák és terjesszék, ezen feladatukkal együtt jár azon hivatásuk is, hogy felvilágosítással és tanácsal szolgáljanak azoknak, a kik az idetartozó szakkérdésekben tanácsért és utbaigazításért hozzájuk fordulnak.

A gazdasági tanintézeteknek ezen utóbb említett hivatását a gazdaközönség sürően igénybe is szokta venni, s ha a tanintézetek és azok tanárai mindazt az esetet följegyezték volna, a mikor szakkérdésekben véleményadásra lettek fölkerve, az eredeti és érdekes szakkérdéseknek és az arra adott válaszoknak mindenestere ma már egy nagy gyűjteményét birnák felmutatni.

Mindegyik tanintézet és így ezen tanintézet is megfelelt a hozzá intézett kérdésekre s az egyes szaktanárok a gazdaközönségnek mindig szolgálatára állottak, mikor tőlük véleményt vagy felvilágosítást kértek. Hogy azonban ezen véleményezési és tanácsadási szolgálata a tanintézet tanerőinek szervezve legyen — tekintettel arra, hogy a tanító személyzet az ő tanítási kötelességeinek teljesítésével a szorosán meghatározott és betartandó tanrend szerint le van foglalva, — és másrészt, hogy a gazdaközönség is tájékoztatva legyen a felől, hogy véleményért és tanácsért a tanintézethez nyugodtan fordulhat s őt

ebben se szolgálati, s díjazási, se egyéb költségkérdések és okok ne fessélyezzék, a m. k. földmívelési miniszter ur ő nagyméltósága a gazdasági tanácsadási intézményt ezen tanintézetnél ebben az évben életbe léptette.

A gazdasági tanácsadási intézmény szervezésére és eljárására vonatkozó szabályok egész terjedelmükben a következők:

A kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet tanári testületéből alkotott bizottságnak szakvéleménye — mezőgazdasági ügyekben és kérdésekben a Királyhágón tuli vidék gazdaközönsége által — igénybe vehető.

Az eljárásra nézve a következő szabályok szolgálnak tájékoztatásul:

1. A ki a tanári testületből alakított gazdasági tanácsadó bizottság véleményét és működését igénybe venni akarja, annak a tanintézet igazgatójához, mint a bizottság elnökéhez kell fordulnia.

2. A véleménykérő részletesen elő kell hogy adja kívánatát és a mennyiben az ügy oly nemű, hogy arra helyszíni vizsgálat nélkül vélemény nem adható, meg kell hogy jelölje a kiszállás óhajtott idejét, a helyet, az utat, az utazás módját, a hova és a hogyan a kiküldendő tagnak mennie kellene.

3. Ha a folyamodó valamely szaktanárt névszerint megjelöl, akkor az küldetik ki, ellenkezőleg az igazgató biz meg egy szakerőt a kiküldetéssel.

4. A tanári testület bizottsága oly gazdasági ügyekben és kérdésekben van hivatva működni, a melyekben szakvéleményadásra más intézmények vagy hivatalok szervezve nincsenek; így tehát leginkább gazdasági berendezések, állattenyésztési berendezések kérdéseiben s ügyeiben. Ennélfogva nem tartoznak a tanári testület gazdasági bizottsága elé a vegytani, növény- és állattani, gazdasági géptani, állatgyógyászati és talajjavítási, kertészeti és szőlőszeti ügyek és kérdések, a melyek a már létező vegykerületi, magvizsgáló, gépkiserületi állomásokhoz, az állami vagy a hatósági állatorvosokhoz, a kulturmérnöki hivatalhoz, illetve az országos gyümölcsészeti miniszteri biztoshoz, és a szőlőszetiek a nagyenyedi vinczellér-iskolához utaltatnak. — Szintegy nem tartoznak a tanári testület bizottsága elé azon peres ügyek, melyekben a bíróságok vagy hatóságok a tanintézet egyik vagy másik szaktanárát szakértői működésre felkérlik.

5. A beadványt a tanári testület tanácsadó bizottsága tárgyalván, értesíti a megkeresőt, hogy óhajtsa egyáltalán teljesíthető-e; igenlő esetben tudatja véle a kiküldendő szakerő nevet,

s a kiszállás idejét; megjegyezvén, hogy azon esetben, ha a véleménynyilvánítás külön kiszállás nélkül is megtörténhetik, az az illető félnek írásbelileg megadandó.

Minden ilyen írásba foglalt tanács, vagy vélemény — ugyszintén a kiküldöttek által készített leírások a bizottság elnöke által hitelesítetnek.

6. A kiküldött tag által megkészített munkálatot, az elnök a megkeresőhöz juttatja s értesíti egyúttal őt a kiszállásból s a szakműködésből származott költségekről, melyeket a megkereső tartozik hordozni.

7. Ezen költségekre nézve megjegyeztetik, hogy a kiküldött tag csak az őt állami szolgálatban megillető uti- és napdíjait számíthatja fel; utinaplóját a ministerium előbb érvényesítteti. A szakerőfuvart a meghívó fél tartozik teljesíteni.

8. A ministerium által megállapított utiköltségeket és napdíjakat a megkereső fél tartozik az értesítés vétele után 8 nap alatt a szakbizottság elnökének beszolgáltatni.

Az írásban adott tanácsok és vélemények, valamint az esetleges tervezések, rajzok vagy költségvetések készítését a bizottsági elnök előterjesztésére az ezen célra rendelkezésre álló hitel keretén belül a földmívelésügyi m. kir. ministerium díjazza.

Ezek az eljárási szabályzatok föltüntetik ime azt, hogy a ki a föntebb körülírt esetekben tanácsot vagy véleményt akar kérni, azt ennél a bizottságnál a legegyszerűbb és a legrovidebb uton megkapja, ezért igen csekély áldozatot kell csak hoznia, mert a szellemi munkának jelentékeny díjáról a ministerium gondoskodik.

Az is látható a fentebbi szabályokból, hogy ezen bizottság oly gazdasági ügyekben és kérdésekben van hivatva működni, a melyekben szakvéleményadásra más intézmények vagy hivatalok szervezve nincsenek, így tehát leginkább gazdasági berendezések s állattenyésztési berendezések kérdéseiben s ügyeiben. A vegytani, növény- és állattani, gazdasági géptani, állatgyógyászati, talajjavítási, kertészeti és szőlőszeti ügyek a már létező vegykerületi állomásokhoz, az állami vagy a hatósági állatorvosokhoz, a kulturmérnöki hivatalhoz, illetve az orsz. gyümölcsészeti biztoshoz és a szőlőszetiek a nagyenyedi vinczellér-iskolához utaltatnak.

Mindazonáltal a bizottság a tulajdonképen nem hozzá tartozó kérdésekben is utmutatást ad a kérdésttevőnek, hogy hová forduljon, esetleg a kérdést az illető helyre eljuttatja.

Elsőrendű
műtrágyák.

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyi termékek gyár (Kramer J.)

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomas salak, egeresi trágyafősz, chilisalétrom és egyéb különleges műtrágyatermékeit szavatolt tartalom mellett. — Talajelemzések díjmentesen oszkoztetnek. — Mindennemű felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szivesen szolgál a gyár központi irodája, Budapest, V. Dorottya-utca 9. sz. a.
10 (19-52)
a hová a levelek és rendelések intézendők.

Szuperfoszfát.
Párolt
csontliszt.

AZ ERDÉLYRÉSZI
MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Kolozsvárt. (Nemzeti szálloda mellett) Belszén-utca 3. sz.

**Rendkívüli előnyös
TÖRLESZTÉSI KÖLCSÖNÖKET NYUJT**

☛ földbirtokra és házra, ☛

legelőnyösebb feltételek mellett, a fél tetszése szerinti törlesztési időtartammal.

A kölcsön
bármikor visszafizethető.

Különösen ajánljatik magasabb kamatozású kölcsönök

CONVERTÁLÁSA, mely DÍJ- és ILLETÉKMENTESEN

eszközöltetik.

VÁROSOKNAK és KÖZSÉGEKNEK legolcsóbb községi kölcsönök adatnak.

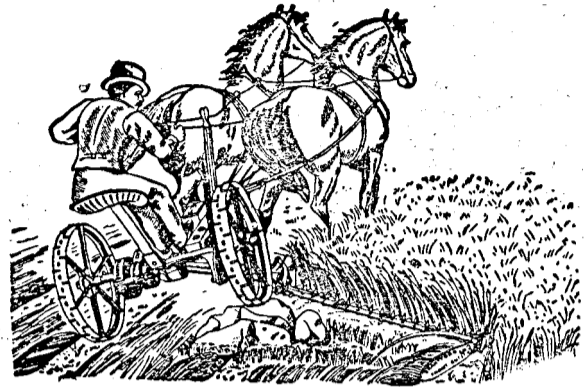
Záloglevelek napi árfolyamon **FOLLY VICTOR** bank- és pénzváltó üzletében kaphatók.

27. (9-15)

Az igazgatóság.

KOTZÓ PÁL
gépészmérnök

☛ Budapest, Üllői-ut 18. sz. alatt. ☛

Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lóerejű

SZÖGES CSÉPLŐKÉSZLETEKET,

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

sines gőzcséplőkészleteket,

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjazóval és választóhengerrel.

Fa- és szénfűtésű és eredeti szalmafüto

gőzmozgonyokat.

☛ Továbbá R. GARRETT & SONS felülmulhatatlan 40% tüzelőanyag megtakarító.

Compound gőzmozgonyokat,

legjobbnek elismert brandtfordi önműködő amerikai kéveköto aratógépeket. Eredeti amerikai szénagyűjtőt 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált rúddal. Sorvető és szóróvető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket

Jutányos árak! — Kedvező feltételek!

36 (5-8)

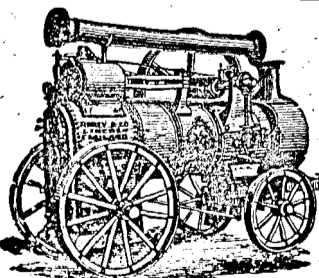
FEHÉR MIKLÓS Budapest

IX. ker., üllői-ut 25. szám (KÖZTELEK)

ajánlja a legjelesebb, leggyakorlatibb, legkönnyebben kezelhető és legtartósabb

gőzmozgonyok és Excenter-gőzcséplőgépeket,

melyből igen nagy választéku gazdag raktár áll nála a n. é. gazdaközönség rendelkezésére.

Az „Excenter” gőzcséplő-gépek előnye minden más rendszerű gőzcséplők fölött: Nincs könyök-tengelye. — Nagy takarítás kenőanyagban, időben és javítgatásokban.

RUSTON, PROCTOR & Co. LINCOLN
GYÁRABÓL.

257 első díjat nyertek már Eddig eladtak: 23,300 gőzmozgonyt és gőzcséplőgépet. Ez Excenter-gőzcséplőgépeknél a könyök-tengelyek és azok belső ágyazatai teljesen mellözve vannak.

A ki ez EXCENTER-gőzcséplőgépek sok előnyeit megismerte s a ki ily géppel egyszer csépeletett az soha életébe nem vesz többé könyök-tengelyes gépet. Minden könyöktengelyes gőzcséplőgép már most teljesen elavultnak és gyakorlatiatlannak tekinthető.

E gépek iránt a kereslet legutóbbi időben annyira emelkedett, hogy a megrendelőket saját érdekében kérem kell megrendeléseiknek lehető gyors beküldésére, hogy azoknak még idejében eleget tessenek.

Megbízható vevőknek több évekre terjedő részletfizetésekre is adok el gépeket.

42 (3-3)

FEHÉR MIKLÓS vezérügynök,
BUDAPEST, IX. ker., üllői-ut 25. szám (KÖZTELEK.)

Részletes árjegyzéket és leírásokat kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küldök.

Állandó nagy raktár van nálam mindennemű ekék, vetőgépek, kukoriczamorzsolók és minden egyéb mezőgazdasági és ipari gépekből.

A

LEGKITÜNÖBB MAGVAK

kaphatók

Mauthner Ödön

magkereskedésében

Főüzlet: **BUDAPESTEN** Fióküzlet:
Andrássy-ut 23. sz. Koronaherczeg-utca 18.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve
küldetik.

6 (19-52)

Egy gazda se

mulassza el, saját jól felfo-
gott érdekében mielőtt mag-
szükségletét fedezi

Haldek Ignác

magkereskedéséből
(Budapest Károly-körút 9. sz.)
ajánlatot kérni.

16 (12-4)

A JÉGBIZTOSÍTÁS

időszakának közeledtével a t. ez. birtokosság és a gazda-közönség becses figyelmébe ajánljuk a

MAGYAR FRANCZIA

37 (4-8)

birtosító részvénytársaságot.

E hazai társaság élén állanak: Micsinyei és beniczei Benitzky Ferencz úr valóságos belső titkos tanácsos, Pest-
megye főispánja stb. stb. mint elnök. Ormódy Vilmos ur az igazgatóság elnöke és Vas Emil Ferencz ur vezérigazgató.

A folyó évi jégidényben a következő kiváló előnyöket és kedvezményeket engedélyezhetjük:

1. Az ajánlatban feladott egységárak kár esetén semmi leszállítás alá nem esnek, még akkor sem, ha a termények piaczi ára a kár idején alacsonyabb volna is.
2. Aratási, cséplési és szüretelési költségek csak teljes (100%) kár esetén vonatnak le.
3. Oly felek, kik az I-VI. osztályu természetményekből legalább 10 000 frtnyi értéket biztosítanak, valamint a gazdasági egyesületek tagjai, tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára, 5% os díjengedményben részesülnek.
4. A biztosítási díj szeptember hó 30-án lejáró váltóval fedezhető.

Tűzkár elleni biztosítások is a legelőnyösebben köttetnek s az előforduló károk méltányosan és gyorsan rendeztetnek.

Mindennemű felvilágosítással készséggel szolgálnak e hazarész legtöbb helységében létező ügynökségek, valamint az alólírt vezérügynök-
ség, hová a biztosítási bevallások, valamint ügynökségek elvállalása iránti ajánlatok intézendők.

Teljes tisztelettel:

A Magyar-Franzia Biztosító Részvény-Társaság Erdélyrészi Vezérügynöksége Kolozsvárt:
Csermák Gyula, titkár.